

Planter

Registreringsnet uge 22: Skadegørere i vinter- og vårsæd samt rajgræs, roer og kartofler

I vårbyg og havre er angrebene af svampesygdomme pt. overvejende svage. Der er kun meget få hvedegalmyg.

Analyse | 31. maj 2022

Registrering af svampesygdomme i korn

Ved angivelse af vejledende bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn nedenfor er det forudsat, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Fra vækststadiet 45 bedømmes yderligere procent dækning på faneblad og 2. øverste blad.

Tystofte bedømmer også løbende angreb af svampesygdomme i forskellige kornsorter, og bedømmelserne kan følges på 2022 – [TystofteFonden](https://www.tystofte.dk/resultater/observationsparceller/2022-2/) (<https://www.tystofte.dk/resultater/observationsparceller/2022-2/>)

7. registrering af svampesygdomme i vintersæd

Vinterbyg

7. registrering er foretaget. Bygrust og dernæst skoldplet er mest udbredt. Bygrust har igen bredt sig en del i den forløbne uge. Skoldplet har bredt sig mindre, men nedbøren den seneste tid vil fremme udviklingen. Der er endnu ingen Ramularia af betydning.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadiet 65 (blomstring). Der er denne uge afhængig af sort udløst bekæmpelse af bygrust i 10-40 procent af de ubehandlede marker.

Mest skoldplet er fortsat fundet i Neptun og Bordeaux. Behovet for bekæmpelse af skoldplet fastlægges ved at optælle dage med nedbør. I sorterne Neptun (ekstrem modtagelig) og modtagelige sorter (Comeback, Valerie, Bordeaux, KWS Patriot, KWS Wallace) anbefales bekæmpelse ved over 10 procent angrebne planter og mindst 6 dage med nedbør i vækststadiet 40-65 (blomstring). I marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning er tærsklen lavere.

Ved behov for svampekæmpelse omkring skridning er i år anbefalet Propulse-holdige løsninger i intervallet 0,25-0,45 l Propulse blandet med f.eks. 0,2-0,25 l Orius Max afhængig af smittetryk. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Evt. svampekæmpelse i vinterbyg er nu afsluttet næsten alle steder. Sprøjtefristerne er eksempelvis for Propulse vækststadiet 61 (begyndende blomstring), for Orius Max vækststadiet 69 (afblomstring) og for Comet Pro st. 59 (gennemskridning).

Det gennemsnitlige vækststadiet er 67 (tæt på afblomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadiet 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse).

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i vinterbyg i år.

Her ses udviklingen i vækststadier i vinterbyg i registreringsnettet de senere år:

Uge-nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17			31	30	30	31	29	32	31	30	31
18	31	25	34	31	31	32	32	37	32	31	34
19	35	28	38	35	35	36	36	43	38	35	41
20	41	31	47	42	48	45	46	48	46	44	50
21	50	42	55	49	58	56	61	59	52	51	63
22	62	50	63	59	66	66	66	68	63	60	67
23	67	58	70	64	72	71	74	69	68	67	

Foto 1. Kuldeskade i vinterbyg som følge af frost tidligere i foråret fotograferet 28. maj 2022. Krøllede stak og manglende småaks nederst eller andre steder i akset ses.

Vinterhvede

7. registrering er foretaget. Der er ikke fundet brunrust. Der er fundet gulrust i Heerup ved Soderup på Sjælland (20 procent angrebne planter), på Bornholm (0,1 procent angrebne planter) og ved Sejet ved Horsens (0,01 procent angrebne planter). Der er også fra praksis meldt om fund af gulrust (spredte angreb) i Heerup på Samsø 4. maj og ved Skælskør (meget få angrebne blade) 23. maj. Ved Sejet er også fundet svage angreb af gulrust (0,01-0,1 procent angrebne planter) i Graham, Momentum og i sortsblandingen med Momentum, Informer, Pondus.

Der er 19. maj også meldt om kraftige angreb af gulrust i den ældre meget modtagelige sort Kalmar ved Randers. Gulrust kan trives i næsten alt slags vejr, så det er forekomst af smitstof og sorternes modtagelighed, som er afgørende.

De mest modtagelige af de nuværende mest dyrkede sorter har 2 (modtagelig) i modtagelighed overfor gulrust, mens de tidligere dyrkede sorter Benchmark og Kalmar havde 4 (ekstrem modtagelig) hhv. 3 (meget modtagelig) i modtagelighed. Heerup dækker 8,3 procent af hvedearealet, KWS Extase 6,9 procent og KWS Lili 1,5 procent af hvedearealet. Vær derfor opmærksom på evt. gulrust i disse sorter.

Meldugangrebene er overvejende svage, og kun i ganske enkelte marker ses mere udbredte angreb. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter frem til vækststadie 40, og bekæmpelse er således ikke længere aktuell i de fleste marker.

Angrebene af Septoria er pt. svagere end normalt grundet det tørre forår, men nedbør fra omkring medio maj og frem har medført smitte. Angrebene af Septoria vil vise sig ca. 3 uger efter smitten/nedbøren, dvs. angreb vil i områder med flere nedbørsdage vise sig løbende fra omkring Grundlovsdag og først lidt senere i områder med nedbør senere.

Fanebladssprøjtningen er nu udført de fleste steder. De laveste doser er anbefalet i de mindst modtagelige sorter og områder med mindst nedbør. Pondus og sortsblandingerne Allround Mix og Power Mix hører til de mindst modtagelige sorter for Septoria (1 i modtagelighed), mens følgende sorter er middel modtagelige (2 i modtagelighed): Informer, Heerup, Rembrandt, KWS Extase, Kvium, Momentum, RGT Saki, KWS Colosseum, Wheat Mix 221. Følgende mindre udbredte sorter er meget modtagelige (3 i modtagelighed): Chevignon, Graham, KWS Lili, LG Skyscraper.

Til den sidste delte aksbehandling anbefales 0,25-0,4 l Propulse blandet med f.eks. 0,15-0,2 l Folicur Xpert/Prosaro EC 250 eller 0,2-0,25 l Orius Max afhængig af sort og smittetryk/nedbør. De højeste doser anbefales kun i de mest modtagelige sorter i områder med mest nedbør.

I de mindst modtagelige sorter og hvor markerne ser meget rene ud også i bunden af afgrøden kan behandling i st. 39 måske være sidste sprøjtning, hvis der er anvendt mindst 0,5-0,6 l Balaya.

I de sydlige og kystnære egne af landet med erfaring for sene angreb af brunrust er det vigtigt at vælge en blandingspartner til Propulse med god effekt mod brunrust, som i nogle år kan være et problem. Det gælder også i Heerup, hvor gulrust kan være et problem. De fleste af de dyrkede sorter er modtagelige for brunrust, men følgende sorter er mest modtagelige: Pondus, Kvium, Graham, KWS Lili, RGT Saki og Colosseum.

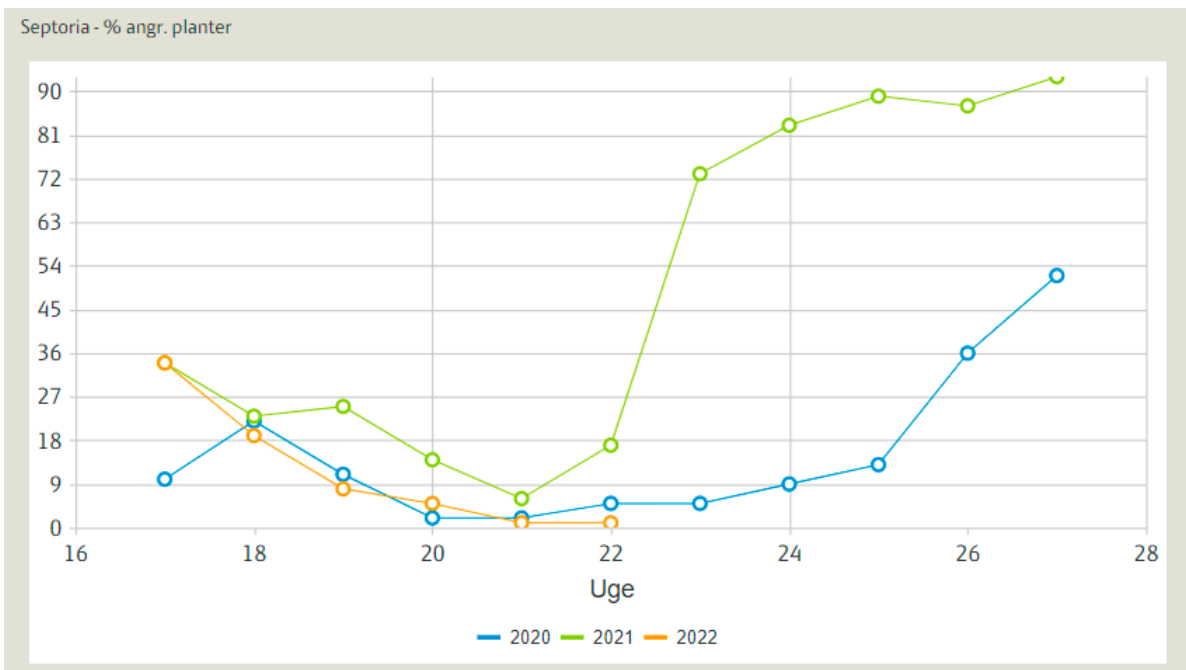
Vær obs på sprøjtefristerne, som er vækststadie 61 for Propulse og vækststadie 69 for Orius Max, Folicur Xpert og Prosaro EC 250.

Det gennemsnitlige vækststadie er 50 (tæt på begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er i vækststadie 57 (tæt på gennemskridning).

Her ses udviklingen i vækststadier i vinterhvede i registreringsnettet de senere år:

Uge-nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17			30	30	30	30	30	31	31	31	30
18	30	25	31	31	30	31	30	32	32	31	31
19	31	28	32	32	31	32	31	33	32	32	32
20	33	30	35	33	34	34	32	35	35	34	35
21	35	33	37	35	38	38	40	39	38	37	40
22	44	37	46	38	48	47	53	46	43	41	50
23	50	45	55	41	62	58	66	55	55	53	
24	58	55	65	51	68	64	71	65	61	62	
25	63	62	70	58	71	69	75	70	68	69	

Figur 1. Udviklingen af Septoria pt. i hvede i forhold til de to foregående år.

Foto 2. Meldugangrebene har i år været overvejende svage i hvede. I ganske enkelte marker ses dog kraftigere angreb som her fotograferet 25. maj 2022 af Kasper Holm Kristensen, Velas. Meldug i hvede anbefales kun bekæmpet til omkring vækststadiet 40 (før begyndende skridning).

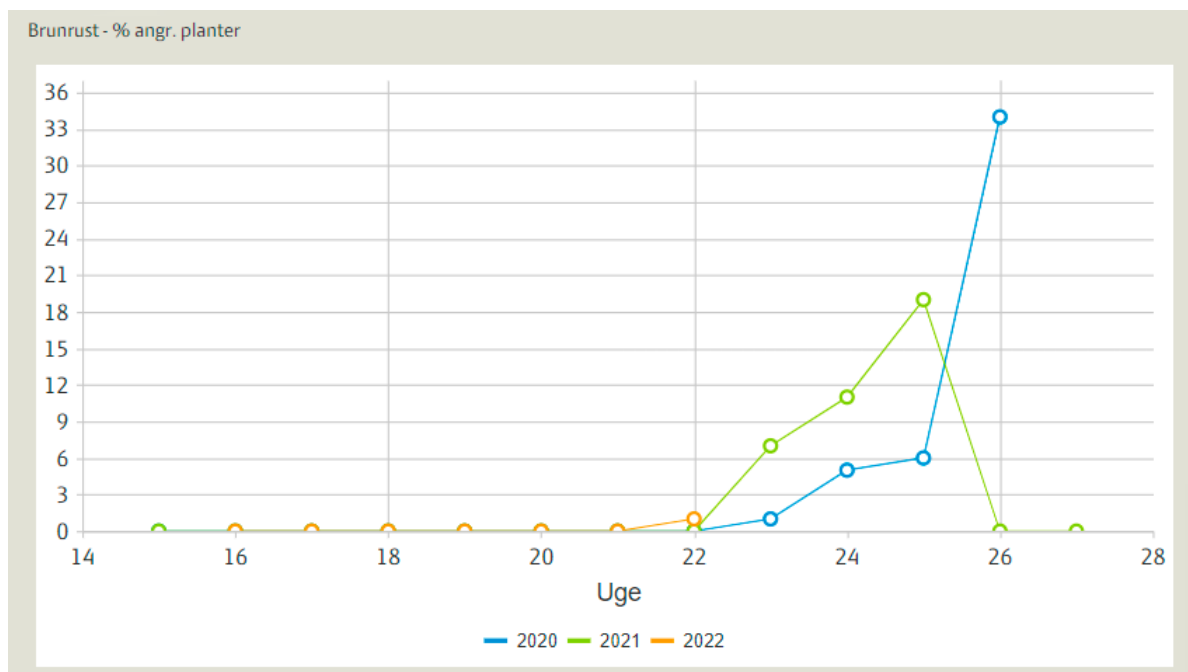
Rug

7. registrering er foretaget. Angrebene af brunrust har bredt sig lidt i den forløbne uge, men er pt. stadig overvejende svage. Der er fundet brunrust i ca. 10 procent af observationerne. Fra praksis er også i enkelte tilfælde meldt om brunrust. Brunrust fremmes af varmt vejr (15-22°C er optimum) og bladflugt. Ved optimale forhold er inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) ned til 5-6 dage. Angreb breder sig derfor ofte sidst i sæsonen.

Brunrust bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter til vækststadiet 69 (afsluttet blomstring). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3-0,35 l Prosaro EC 250. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Det gennemsnitlige vækststadiet er vækststadiet 64 (under blomstring).

Figur 2. Udviklingen af brunrust pt. i rug i forhold til de to foregående år. Registreringsnettet er stoppet i uge 26 i tidligere år, se derfor bort fra data på dette tidspunkt.

Triticale

7. registrering er foretaget. Der er kun foretaget registreringer i 11 marker i to sorter Cappricia og Trias. Der er udløst bekæmpelse af gulrust i 4 ubehandlede marker med Cappricia (5-80 procent angrebne planter). Gulrust bekæmpes i Cappricia ved 1 procent angrebne planter til vækststadiet 65.

Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 40 procent af de ubehandlede marker i de to sorter. Fra praksis er også meldt om nogle tilfælde af meget meldug i Cappricia. Meldug anbefales i modtagelige sorter bekæmpet i vækststadiet 41-60 ved over 50 procent angrebne planter og herefter ved over 75 procent angrebne planter til vækststadiet 65 (blomstring).

Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max eller 0,25 l Folicur Xpert. Dosis hæves ved mere udbredte angreb. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 59 (gennemskredet), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

2. registrering hvedegalmyg

Forekomsten af orangegule hvedegalmyg følges via feromonfælder på ca. 55 lokaliteter. Der er pt. kun fundet ingen eller få hvedegalmyg i fælterne. Fælterne aflæses to gange om ugen.

Flere og flere sorter er resistente mod de orangegule hvedegalmyg. Følgende af de dyrkede sorter er resistente mod den orangegule hvedegalmyg, og bekæmpelse er derfor ikke aktuel: Champion, Heerup, KWS Firefly, KWS Scimitar, LG Initial, LG Skyscraper, Pondus, RGT Bairstow, RGT Saki, SY Insitor og Sheriff. I sortsblandinger anbefales bekæmpelse ikke i blandinger med mindst 2 resistente sorter, dvs. bekæmpelse anbefales ikke i blandingen Power Mix (Pondus, RGT Saki, Momentum).

Hveden er modtagelig for evt. angreb fra omkring svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring (vækststadiet 43-61). Hvedemarkerne med feromonfælder er nu i vækststadiet 39 til 59. Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op af jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille, tørt og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Det nuværende ustadige vejr er således ikke gunstigt for hvedegalmyg.

Det højeste antal er pt. kun 5 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag. Fra England angives en bekæmpelsestærskel på 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). Ved fangst af over 30 hvedegalmyg pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel.

Vårbyg

4. registrering er foretaget. Angrebene er pt. svage. Bygbladplet og bygrust er mest udbredt. Der er fundet bygbladplet og bygrust i ca. 5 procent af observationerne med op til 25-30 procent angrebne planter. Der er udløst bygrustbekæmpelse i 1 procent af markerne. Der er kun lidt skoldplet og med op til 5 procent angrebne planter.

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RGT Planet, Applaus) frem til vækststadiet 65 ved over 10-25 procent angrebne planter og i de øvrige modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter til vækststadiet 65 ved over 10 procent angrebne planter.

Behovet for at bekæmpe skoldplet fastlægges ved at tælle dage med nedbør fra vækststadiet 31 (1 knæ udviklet), ligesom der skal være mindst 10 procent angrebne planter. 5 dage med nedbør udløser behandling i modtagelige sorter. I marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning er tærsklen lavere.

Til evt. tidlig svampebekæmpelse i meget sentsåede marker anbefales Orius Max, Folicur Xpert, Prosaro eller Proline Xpert, hvor førstnævnte midler har bedst effekt på bygrust, og sidstnævnte midler har bedst effekt på skoldplet. Comet Pro kan også anvendes og har god effekt på bygbladplet samt god effekt på bygrust og skoldplet. Mod bygbladplet har Comet Pro efterfulgt af Proline Xpert bedst effekt.

Ved behov for svampebekæmpelse omkring skridning anbefales Propulse-holdige løsninger, hvor dosis fastlægges efter smittetryk. Anvend afhængig af smittetryk i intervallet 0,25-0,35 l Propulse blandet med f.eks. 0,15-0,25 l Orius Max/Comet Pro. Vil man være sikker på at få de gamle triazolopbrugt, kan i stedet for Propulse også anvendes 0,25-0,35 l Prosaro eller Proline Xpert blandet med 0,15-0,2 l Comet Pro. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Der er kun registreret angreb af bladlus på en enkelt lokalitet med meget svage angreb (0,05 procent angrebne strå). Angrebene af kornbladbillelarver er også overvejende svage med op til 10 procent strå med larver. Kornbladbiller bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Det gennemsnitlige vækststadium er stadium 38 (fanebladet tæt på at være fuldt udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 49 (første stak synlig).

Foto 3. Bygbladplet på nedre blade i RGT Planet fotograferet 28. maj 2022. I marken var der ca. 5 procent angrebne planter.

Havre

4. registrering er foretaget. Der er kun fundet meldug i 5 procent af observationerne og med op til 1 procent angrebne planter. Meldug anbefales i vækststadium 37-65 i modtagelige sorter bekæmpet ved over 50-75 procent angrebne planter. Sorten Delfin er resistent mod meldug.

Angrebene af bladlus er meget svage, og der er kun fundet op til 2 procent angrebne strå. Angrebene af kornbladbillelarver er også overvejende svage med op til 10 procent strå med larver. Kornbladbiller bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Det gennemsnitlige vækststadium er stadium 37 (fanebladet synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 45.

I havre foretages der relativ få registreringer.

Foto 4. Friske angreb af havrepletbakteriose i havre fotograferet 30. maj 2022 af Tina Tind Wøyer, Velas. Pletterne kan have et meget variabelt udseende. I starten ses små vanddrukkne lysegrønne områder på op til 1 cm i diameter som på billedet.

7. registrering af svampesygdomme i alm. rajgræs

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 55 procent af observationerne, men hovedsagelig svage angreb. Det højeste angreb er 10 hhv. 5 procent dækning i Greenway og Esquire. Meldug er fundet i ca. 40 procent af markerne og overvejende med svage angreb og med op til 1 procent dækning.

De vigtige behandlinger mod svampe i rajgræs er omkring vækststadium 45-51 og 69.

Det gennemsnitlige vækststadium er 57 (under skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

Til bekæmpelse kan anvendes f.eks. 0,2-0,25 l Entargo blandet med 0,25-0,3 l Folicur Xpert. Der kan også anvendes 0,25-0,3 l Comet Pro blandet med 0,2-0,25 l Folicur Xpert. Bemærk at Orius Max senest må anvendes under skridning (vækststadium 55) og derfor ikke er nævnt. Balaya må heller ikke længere anvendes (må senest anvendes 31. maj).

5. registrering af skadedyr i roer

NBR og Nordic Sugar følger forekomsten af skadedyr i sukeroer til sidst i juni, og resultaterne kan også følges på registreringsnettet. Data opdateres hver torsdag. Der er pt. ikke registreret behov for skadedyrsbekæmpelse hverken i omsåede eller ikke omsåede roer.

2. registrering af cikader i kartofler

Der blev opsat gule limplader i uge 20, og de første aflæsninger blev foretaget i uge 21. 2. aflæsning af fælderne er nu foretaget, og data viser fangster fra den forløbne uge.

Allerede ved 1. aflæsning var der en del indflyvning af cikader. Der er nu konstateret cikader på 14 af 16 lokaliteter (op til 126 i gennemsnit pr. limplade). Indflyvningen er igen i år tidlig, og evt. bekæmpelse er tidligst aktuel 4 uger efter indflyvning. Indflyvning er i de tidligst fremspillede marker sket i uge 20.

Til bekæmpelse senere anbefales 0,15 kg Mospilan. I stivelseskartofler er der ofte behov for 2 behandlinger mod cikader, mens der sjældent er behov for bekæmpelse i lægge- og spisekartofler.

Foto 5. Fangster af grønne cikader på gul limplade fotograferet 30. maj 2022 af Claus Nielsen, AKV Langholt.

På grund af pinse registreres tirsdag og onsdag i alle afgrøder i den kommende uge.

[Se registreringer i Registreringsnettet](#)

[Følg udviklingen af skadegørere i registreringsnettet 2022](#)

[Se alle ugekommentarer til udviklingen af skadevoldere](#)

Emneord

[Havre](#)

[Plantesygdomme](#)

[Registreringsnet/varsling](#)

[+6](#)

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

